

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

dlsec@onderwijsinspectie.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de doorlichting door een paritair college van Vrije Basisschool voor
Buitengewoon Onderwijs Ten Desselaer te LOVENJOEL**

Hoofdstructuur	Buitengewoon basisonderwijs
Instellingsnummer	25932
Instelling	Ten Desselaer
Beleidsverantwoordelijke	Dominique Lambrechts
Adres	Klein Park 4 - 3360 LOVENJOEL
Telefoonnummer	016 852171
E-mail	dominique.lambrechts@tendesselaer.bee-mail
Website	www.tendesselaer.be
Bestuur	VZW Ten Desselaer te LOVENJOEL
Adres	Klein Park 4 - 3360 LOVENJOEL
Scholengemeenschap	Hageland
Adres	Dorpsstraat 18, 3210 LUBBEEK
CLB	Vrij CLB Leuven
Adres	Karel van Lotharingenstraat 5, 3000 LEUVEN
Dagen van het doorlichtingsbezoek	17-09-2019
Samenstelling paritair college	Jan Mestdagh (voorzitter)
doorlichtingsteam	Dirk Janssens

INHOUDSTAFEL

1	Toelichting.....	3
1.1	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?.....	3
1.2	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?	3
1.3	Hoe gaat het verder na de doorlichting?	3
2	Historiek	5
3	In welke mate verstrekt de instelling kwaliteitsvol onderwijs?	6
3.1	Handelingsplanmatig nastreven van de onderwijsdoelstellingen voor Nederlands en wereldoriëntatie voor type 3 kleuteronderwijs, type 3 lager onderwijs	6
4	In welke mate voert de instelling een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH)?	8
4.1	Planning en uitvoering	8
4.2	Ondersteuning	9
4.3	Systematische en betrouwbare evaluatie	9
4.4	Borgen en bijsturen	9
5	Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen	10

1 Toelichting

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van de instelling door een paritair college van onderwijsinspecteurs conform de overgangsmaatregelen voorzien in artikel 215 §2, 3 en 4 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009. Na de doorlichting brengt het paritair college een definitief advies uit over de verdere erkenning van de instelling. Het advies kan alleen betrekking hebben op de elementen die in het eerdere advies expliciet zijn opgesomd.

1.1 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderzoeken zijn gebaseerd op een triangulatie van onderzoeksmethoden en bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies).

1.2 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van de instelling. Er zijn twee adviezen mogelijk.

Als de onderwijsinstelling in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:

- een gunstig advies zonder meer
- een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.

Als de onderwijsinstelling niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:

- Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van de school zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van de school gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting. Die nieuwe doorlichting vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt, behalve als de tekorten betrekking hebben op de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
- Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het bestuur van de school kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur van de school aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

1.3 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

De onderwijsinstelling ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies wordt echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van de school een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De

onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van de school bepaalt zijn vertegenwoordiging.

Voor meer informatie: raadpleeg www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be.

2 Historiek

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats op 15-09-2015, 17-09-2015, 18-09-2015 en werd afgesloten met een ongunstig advies. Op 11-01-2016 werd dit ongunstig advies aan de instelling betekend.

Het bestuur van de instelling diende naar aanleiding van dit advies een verbeterplan in. De Vlaamse Regering keurde het door de instelling ingediende verbeterplan goed op 24-05-2016 en deelde mee dat de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van een structuuronderdeel ervan, werd opgeschort tot 28-05-2019.

Conform art. 215 §2 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 worden instellingen en CLB's die uiterlijk op 30 juni 2018 een ongunstig advies hebben gekregen, geacht een "ongunstig advies met de mogelijkheid tot opschorting" te hebben gekregen. Een nieuwe doorlichting volgt dan binnen een periode van negentig kalenderdagen na de periode van opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning.

De inspecteur-generaal stelde op 19-08-2019 bij delegatie het paritair college van onderwijsinspecteurs samen voor deze doorlichting.

Het bestuur van de instelling werd op 19-08-2019 op de hoogte gebracht van de komst van het paritair college van onderwijsinspecteurs op 17-09-2019. Het bestuur van de instelling en de directie werden uitgenodigd voor een gesprek. Tijdens het paritair college was er een afvaardiging van het bestuur.

3 In welke mate verstrekt de instelling kwaliteitsvol onderwijs?

3.1 Handelingsplanmatig nastreven van de onderwijsdoelstellingen voor Nederlands en wereldoriëntatie voor type 3 kleuteronderwijs, type 3 lager onderwijs

Gegevensverzameling

Het multidisciplinaire team verzamelt relevante leerling- en contextgegevens om te komen tot een beeld van de beginsituatie van elke leerling voor de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie. De werkgroep 'handelingsplanning' optimaliseerde de intakeprocedure en introduceerde hiervoor richtinggevende afspraken voor de gegevensverzameling via overgangsgesprekken en voor de voorbereiding van de klassenraad. De school zorgt meer en meer voor actuele, toegankelijke en hanteerbare gegevens voor de teamleden via de uitbouw van een digitale omgeving en via de ontwikkeling van ondersteunende instrumenten. Bijgevolg brengt het multidisciplinaire team de mogelijkheden en interesses, de noden en beperkingen van de kleuters en leerlingen voor de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie in kaart. Het multidisciplinaire team stuurt de beeldvorming van de leerling frequent en systematisch bij met aandacht voor de inbreng van ouders.

Bepalen van specifieke opvoedings- en onderwijsbehoeften

Het multidisciplinaire team analyseert de verzamelde gegevens grondig voor alle domeinen van de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie. De teamleden formuleren tijdens de multidisciplinaire klassenraad voor de individuele leerling of leerlingengroep specifieke opvoedings-, ondersteunings- en onderwijsbehoeften in functie van een doelenselectie op maat. Onder impuls van het beleidsteam groeien de teamleden om deze behoeften concreet, genuanceerd en bruikbaar te formuleren voor de aansturing van de doelenselectie.

Doelenkader

De doelenselectie voor de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie is gebaseerd op de ontwikkelingsdoelen type 8 en op de bijhorende uitgangspunten. De werkgroep 'Nederlands' ontwikkelde een schooleigen leerlijn waar het taalvaardigheidsonderwijs, conform de geactualiseerde visie, expliciet een plaats krijgt. De implementatie van de thematische werking voor wereldoriëntatie zet het schoolteam aan tot het ontwikkelen van een passend schooleigen doelenkader samengesteld uit haalbare en gradueel opgebouwde tussendoelen. Het multidisciplinaire team maakt afspraken over de concretisering van de gehanteerde doelenkaders. Het beleidsteam werkt hiervoor structureel samen met relevante externe partners zoals de pedagogische begeleidingsdienst. De wijzigende instroom van kleuters en leerlingen daagt het schoolteam voortdurend uit de schooleigen doelenkaders bij te sturen in functie van de doelgroepen en hun leerlingenkenmerken.

Doelenselectie op maat

De verschillende werkgroepen introduceerden onder impuls van het beleidsteam richtinggevende afspraken om de doelenselectie voor de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie aan te sturen op basis van multidisciplinair overleg tijdens de klassenraad. De geselecteerde doelen sluiten aan op vastgestelde vorderingen of op de evaluatie van de doelen van vorige planningsperiodes. De doelenselecties zijn herkenbaar afgeleid van de vastgestelde opvoedings-, ondersteunings- en onderwijsbehoeften van de groep of van individuele leerlingen. De meeste teamleden vertalen deze doelen binnen de dag- of weekplanning in concrete en operationele doelen die haalbaar, realistisch in

tijdsbesteding en zinvol zijn. De geselecteerde doelen zijn, conform de geactualiseerde schooleigen visie op taal- en wereldoriënterend onderwijs, gericht op een harmonische ontwikkeling en vertonen verticale samenhang.

Pedagogisch-didactische planning

Het multidisciplinaire team legt vanuit de vooropgestelde doelen leerinhouden en methoden vast die zijn afgestemd op de specifieke opvoedings- en onderwijsbehoeften van de leerling en leerlingengroep. De meeste teamleden concretiseren de leerinhouden, methoden en werkvormen in het handelingsplan of de dagplanning. Voor het leergebied Nederlands introduceerde de school doordacht een nieuwe methode waarin de domeinen spreken en luisteren expliciet aandacht krijgen. Voor het leergebied wereldoriëntatie ontwikkelde de werkgroep tweejaarlijkse gradueel opgebouwde themafiches. Het kleuteronderwijs krijgt stapsgewijs belangrijke impulsen om haar eigenheid binnen de school te ontwikkelen. Exemplarisch is het gebruik van thema- en hoekenfiches en de beginnende afstemming tussen onderbouw en kleuterklassen op vlak van inhouden, materialen en doelen.

Planning materiële leeromgeving en onderwijsorganisatie

Het multidisciplinaire team verdeelt vanuit duidelijke criteria de leerlingen in leerlingengroepen of flexibele groeperingsvormen. Die groeperingsvormen komen in de meeste gevallen tegemoet aan de opvoedings-, ondersteunings- en onderwijsbehoeften van de leerlingen. De school voorziet in leermiddelen, materialen en infrastructuur die afgestemd zijn op de opvoedings-, ondersteunings- en onderwijsbehoeften van de kleuters en leerlingen. De teamleden nemen hun verantwoordelijkheid op om de onderwijstijd optimaal te organiseren vanuit de noden van de leerlingen. De nette infrastructuur en het fysiek comfort ondersteunen preventief de sociaal-emotionele begeleiding en het onderwijs.

Leer- en leefklimaat

Het beleidsteam investeerde de voorbije schooljaren doelgericht in interne en externe professionaliseringstrajecten. Dit leidt meer en meer tot zelfreflectie, formele en informele intervisie met collega's en collegiale consultaties. Deze evolutie leidt tot toenemende gelijkgerichtheid in 'denken en doen' zoals onder meer voor het inspelen op de sociaal-emotionele noden van de leerlingen. De teamleden creëren hierdoor bewuster een positief en stimulerend leer- en leefklimaat met zichtbare effecten. Ze motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen en gaan vaak met hen in interactie. Ze maken duidelijke afspraken en regels en hanteren die consequent. Door het traject 'breed evalueren' is er bij de teamleden een groeiend besef om geregeld ontwikkelingsgerichte feedback te geven die systematisch ingebed is in het onderwijsleerproces.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

Het multidisciplinaire team realiseert voor de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie een passend en samenhangend aanbod dat afgestemd is op de geselecteerde doelen en op een passend doelenkader. Conform de schooleigen visie voor Nederlands krijgt het taalvaardigheidsonderwijs sterke aandacht. De thematische aanpak voor wereldoriëntatie garandeert een horizontale en verticale samenhang tussen de aangeboden leerinhouden. De aard en de frequentie van de begeleiding en de klasinterne paramedische ondersteuning sluiten aan bij de specifieke opvoedings- en onderwijsbehoeften van de kleuters en leerlingen. Het team investeert in visieontwikkeling om de pedagogisch-didactische aanpak te verruimen tot meer activerend onderwijs met gerichte aandacht voor zelfstandigheid en zelfsturing. Deze actie leidt tot een toenemende gezamenlijke doelgerichtheid én heeft een positieve invloed op de kwaliteit van het onderwijsaanbod en -proces.

Evaluatie van de leerlingenvorderingen

De evaluatie is afgestemd op de geselecteerde doelen uit het relevante, passende doelenkader. De teamleden hebben bij de evaluatie aandacht voor alle domeinen van de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie. Het beleidsteam evalueert – in samenspraak met het hele team – geregeld de werking van de diverse werkgroepen en de vormgeving van de onderwijsleerpraktijk. Dit leidde tot acties om de evaluatie geleidelijk te verbreden. De school implementeert momenteel samen met externe deskundigen verschillende stimulerende en ontwikkelingsbevorderende evaluatiemethodieken gericht op het breed evalueren van de leerlingenvorderingen. Deze implementatie biedt perspectieven om de evaluatie vollediger en functioneler te maken voor de rapportering en voor de bepaling van het vervolgaanbod via het cyclisch proces van handelingsplanning.

Evaluatie van de handelingsplanning op leerlingenniveau

Het multidisciplinaire team reflecteert geregeld en systematisch over de handelingsplanning voor de leerlingengroep of voor de individuele leerling. De teamleden sturen het handelingsplan bij indien nodig. De voorbije schooljaren ontwikkelde het schoolteam hiervoor overlegstructuren, procedures en handvaten die de handelingsplanning op school-, klas- en individueel niveau aansturen. Deze structuren leiden meer en meer tot een schoolcultuur van samen school maken waar de multidisciplinaire samenwerking formeel en informeel toenemend kansen krijgt binnen alle fasen van de handelingsplanning.

De tekorten voor het handelingsplanmatig nastreven van de onderwijsdoelstellingen voor Nederlands en wereldoriëntatie voor type 3 kleuter- en lager onderwijs zijn in voldoende mate weggewerkt. Het beleidsteam en het schoolteam heeft het kwaliteitsontwikkelingstraject op deskundige wijze vormgegeven. Het schoolbestuur heeft voor de nodige ondersteuning gezorgd in functie van continuïteit.

4 In welke mate voert de instelling een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH)?

De kwaliteit van het BVH-beleid wordt in kaart gebracht aan de hand van de volgende processen:

- Gebouwen en onderhoud
- Ongevallen en hulpverlening
- Onthaal, aankoop en controle arbeidsmiddelen
- Producten met gevaarlijke eigenschappen
- Valgevaar en toegankelijkheid
- Verwarming

4.1 Planning en uitvoering

De school gebruikt bij haar beleid een geconcretiseerd globaal preventieplan en een jaarlijks actieplan. Ze plant systematisch acties gericht op het voorkomen of inperken van risico's en het voorkomen of beperken van schade. De vooropgestelde acties krijgen expliciet een plaats in het globaal preventieplan en het jaarlijks actieplan. De school voert de geplande acties systematisch uit. Indien de uitvoering niet op korte termijn kan plaatsvinden, neemt de school doeltreffende compenserende maatregelen. Zo beschikt de school momenteel over een gedetailleerd asbestbeheersplan in afwachting van de definitieve verwijdering van aanwezige asbest.

4.2 Ondersteuning

De school ondersteunt de planning, de uitvoering en de evaluatie van de maatregelen en acties. Ze voorziet in voldoende financiële en materiële middelen voor de realisatie van het globaal preventieplan en het jaaractieplan. De interne preventieadviseur heeft een aangepaste opleiding gevolgd en beschikt over voldoende tijd om haar opdracht uit te voeren. Ze is tevens de gebrevetteerde hulpverlener die aanwezig is op school. Het huidige beleid resulteert in een verhoogde alertheid bij het hele team om te zorgen voor een leef- en leeromgeving die voldoet aan de eisen rond bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

4.3 Systematische en betrouwbare evaluatie

De school evalueert systematisch alle processen en bijhorende acties. Ze verzamelt gegevens om de kwaliteit van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne te evalueren. De preventieadviseur doet een jaarlijkse diverse focusrondgangen en geeft de bevindingen weer in verslagen. De externe dienst voor preventie en bescherming op het werk doet minimum om de twee jaar een rondgang en geeft haar bevindingen weer in een verslag. De school betreft relevante partners bij de evaluaties. Periodiek is er een 'Overleg Preventie' met de directie, de raad van bestuur, het Lokaal Onderhandelingscomité (LOC) en de arbeidsgeneesheer. Desgevallend betreft de school eveneens externe preventieadviseurs op niveau van de onderwijskoepel bij de evaluaties. Daardoor zijn de evaluaties doorgaans betrouwbaar.

4.4 Borgen en bijsturen

De school heeft de voorbije schooljaren met behulp van externen een systematiek ontwikkeld om zicht te krijgen op haar sterke punten en werkpunten. Ze bewaart en verspreidt wat kwaliteitsvol is. De gebouwen en lokalen voldoen momenteel aan de bewoonbaarheids-, veiligheids- en hygiëne-eisen. De school informeert voortdurend en gericht het personeel over de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne in functie van gedeelde verantwoordelijkheid. Ze heeft de betrokkenheid van de interne preventieadviseur in het aankoop- en indienststellingsbeleid uitgeschreven in een procedure. De school voert de controles uit van alle toestellen en installaties die vallen onder de controle van een bevoegd persoon. Ze beschikt over een beheersplan betreffende de preventie van legionella. De school ontwikkelt eveneens doelgerichte verbeteracties voor haar werkpunten. Ze neemt deze bijgestelde en nieuwe acties op in het jaaractieplan of het globaal preventieplan. De school beschikt momenteel over een dynamisch risicobeheersingsbeleid.

5 Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

De onderwijsinspectie stelt vast dat de elementen die in het eerdere advies expliciet zijn opgesomd, zijn geremedieerd. De onderwijsinspectie formuleert over de verdere erkenning van de instelling een **GUNSTIG ADVIES**.

De onderwijsinspectie doet de volgende aanbevelingen met het oog op **de verdere kwaliteitsontwikkeling** van de instelling:

- De kwaliteit borgen van de gegevensverzameling voor Nederlands en wereldoriëntatie.
 - De kwaliteit borgen van het hanteren van doelenkaders afgestemd op de specificiteit van de verschillende doelgroepen.
 - De kwaliteit borgen om multidisciplinair doelen op maat te selecteren
 - De kwaliteit borgen van de planning van de materiële leeromgeving en de onderwijsorganisatie.
 - De kwaliteit borgen van het positieve en stimulerende leer- en leefklimaat.
 - De kwaliteit borgen van de evaluatie van de handelingsplanning op leerlingenniveau.
 - De kwaliteit borgen om te reflecteren over de evaluatie van de handelingsplanning op leerlingenniveau.
 - De kwaliteit borgen van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
-
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot het bepalen van specifieke opvoedings- en onderwijsbehoeften.
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de evaluatie van de leerlingenvorderingen.